

CEZA HUKUKU KURALLARININ YER BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI (TCK m.8-19)

1. Mülkîlik İlkesi >>>

Yer bakımından uygulama

TCK Madde 8- (1) Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

(2) Suç;

a) Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasularında, (**Gerçek Ülke**)

b) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla,

c) Türk deniz ve hava **savaş** araçlarında veya bu araçlarla,

d) Türkiye'nin kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş **sabit platformlarda** veya bunlara karşı,

İşlendiğinde Türkiye'de işlenmiş sayılır.

(b,c,d; **farazi ülke**)

Maganda Suriye'de tüfekte kutlama yaptı, Türkiye'deki çocuğu vurdu

Suriyelilerin ülkelerinde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sonucu kutlamak için havaya açtığı ateş, Türkiye'deki bir çocuğu vurdu.

Sınır'da bulunan Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde kutlamaları izlemek için sınırı yaklaşan Ahmet Bali (6) isimli çocuk Adana Mahallesi, Güvercin Sokak'ta bulunan evlerinin önünde serseri kurşunla boynundan yaralandı.

Ceylanpınar Kaymakamı Şevket Atlı, dün gecenin bu yana silah seslerinin durmadığını yaşanan olayın ardından Suriye sınırında bulunan Resulayn semti yöneticileriyle görüşerek tedbirli olmaları konusunda uyardığını söylediğini kaydetti.

Çgede gerekti önlemleri aldıklarını ifade eden Atlı, vatandaşları anonslarla Suriye sınırına yaklaşmamaları konusunda uyardıklarını söyledi.

- « İzmir Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğüne bağlı Kaçakçılık İstihbarat ve Narkotik Gümrük Muhafaza ekipleriyle Çeşme Gümrük Muhafaza ekipleri, Yunan adalarına yolcu taşıyan bir gemide kumar oynatıldığı yönündeki istihbarat bilgileri üzerine, takip başlattı. Ekipler, 600 yolcu kapasiteli "Ankara" isimli **Türk gemisinde** kumar makineleri bulunduğu bilgisini teyit edince, Yunan adalarından turdan dönen gemiye Çeşme Limanı'na yanaşınca baskın düzenledi. Aramada, kumarhaneye dönüştürülen bir salonda, rulet, poker, black jack gibi 20 kumar makinesi ele geçirdi. Gözaltına alınan gemi işletme müdürü T.A. ve gemi kaptanı I.K. savcılık sorgularının ardından serbest bırakıldı.»

Kaynak Yeniçağ: [Ege'de gemiye kumarhane baskını](https://www.yenicaggazetesi.com.tr/egede-gemiye-kumarhane-baskini-36685h.htm)

<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/egede-gemiye-kumarhane-baskini-36685h.htm>

> Büyükelçilik veya diğer diplomatik misyon binalarında işlenen suçlar ?

Yabancı ülkede hüküm verilmesi

- **TCK Madde 9-** (1) **Türkiye'de işlediği suçtan** dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilmiş olan kimse, **Türkiye'de yeniden yargılanır.**

Cezadan mahsup

- **TCK Madde 16-** (1) Nerede işlenmiş olursa olsun bir suçtan dolayı, yabancı ülkede gözaltında, gözlem altında, tutuklulukta veya hükümlülükte geçen süre, aynı suçtan dolayı Türkiye'de verilecek cezadan mahsup edilir.

FAİLE GÖRE		MAĞDURA GÖRE
<i>Görev suçları</i> Madde 10- (1) Yabancı ülkede Türkiye namına memuriyet veya görev üstlenmiş olup da bundan dolayı bir suç işleyen kimse , bu fiile ilişkin olarak yabancı ülkede hakkında mahkûmiyet hükmü verilmiş bulunsa bile, Türkiye'de yeniden yargılanır. «» <i>Seçimlik cezalarda soruşturma</i> Madde 14- (1) 11 ve 12 nci maddelerde belirtilen hallerde, soruşturma konusu suçun yer aldığı kanun maddesinde hapis cezası ile adli para cezasından birinin uygulanması seçimlik sayılmış ise soruşturma veya kovuşturma açılmaz. «» Örn. TCK m.125	<i>Vatandaş tarafından işlenen suç</i> Madde 11- (1) Bir Türk vatandaşı , 13 üncü maddede yazılı suçlar dışında, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı bir yıldan az olmayan hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde , bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması ve Türkiye'de kovuşturulabilirliğin bulunması koşulu ile Türk kanunlarına göre cezalandırılır. (2) Suç, aşağı sınırı bir yıldan az hapis cezasını gerektirdiğinde yargılama yapılması zarar görenin veya yabancı hükûmetin şikayetine bağlıdır. Bu durumda şikayet, vatandaşın Türkiye'ye girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılmalıdır.	<i>Yabancı tarafından işlenen suç</i> Madde 12- (1) Bir yabancı, 13 üncü maddede yazılı suçlar dışında, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı en az bir yıl hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede Türkiye'nin zararına işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde , Türk kanunlarına göre cezalandırılır. Yargılama yapılması Adalet Bakanının istemine bağlıdır. + Fıkra 4 ve 5 (2) Yukarıdaki fıkra da belirtilen suçun bir Türk vatandaşının veya Türk kanunlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisinin zararına işlenmesi ve failin Türkiye'de bulunması halinde , bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması koşulu ile suçtan zarar görenin şikayeti üzerine fail , Türk kanunlarına göre cezalandırılır. «» <i>Tanımlar</i> Madde 6- (1) Ceza kanunlarının uygulanmasında; a) Vatandaş deyiminden; fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişi, ... Anlaşılır. «»

> Almanya'da bir Alman vatandaşını öldüren Türk vatandaşı T, suçu işlendikten sonra Türkiye'ye gelirse, ve vatandaş olduğu için iadesinin de mümkün olmadığını göz önünde bulundurursak, T yargılamadan kurtulmuş mudur?

Anayasa m.38/son > Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere **vatandaş, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.**

2. Sahsilik İlkesi >>>

3. Koruma İlkesi >>>

Diğer suçlar

Madde 13- (1) Aşağıdaki suçların, **vatandaş veya yabancı tarafından, yabancı ülkede işlenmesi halinde**, Türk kanunları uygulanır:

...

(2) **(Ek ikinci fıkra: 29/6/2005 – 5377/3 md.)** İkinci Kitap, Dördüncü Kısım altındaki Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerde yer alanlar hariç; birinci fıkra kapsamına giren suçlardan dolayı Türkiye'de yargılama yapılması, **Adalet Bakanının talebine bağlıdır.**

(3) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yazılı suçlar dolayısıyla **yabancı bir ülkede mahkûmiyet veya beraat kararı verilmiş olsa bile, Adalet Bakanının talebi üzerine Türkiye'de yargılama yapılır.**

4. Evrensellik İlkesi >>>

«Ya Geri Ver Ya Cezalandır»

❖ FAİL YABANCI;

TCK m. 12 (3) **Mağdur yabancı ise**, aşağıdaki koşulların varlığı halinde fail, Adalet Bakanının istemi ile yargılanır:

a) Suçun, Türk kanunlarına göre **aşağı sınırı üç yıldan az olmayan hapis cezasını gerektirmesi**

b) Suçluların geri verilmesi anlaşmasının bulunmaması veya geri verilme isteminin suçun işlendiği ülkenin veya failin uyruğunda bulunduğu devletin hükûmeti tarafından kabul edilmemiş olması.

Suç Türkiye'de mi işlendi? (Mülkilik İlkesi)

(EVET)
TCK m.8, 9,
16, 17

(HAYIR)
Fail ya da Mağdur Türk Vatandaşı mı?
(Şahsilik İlkesi)

(EVET Fail Türk V.)
TCK m.10, 11, 14, 15,
16, 17, 19

(EVET Mağdur Türk V.)
TCK m. 12/1-2-4-5, 14, 15,
16, 17

**(Fail Hem Türk V.
Hem Yabancı olabilir)**
Koruma İlkesi
TCK m. 13 , 16, 17, 19
(Fail de Mağdur da Yabancı)
Evrensellik İlkesi
TCK m. 12/3 , 15 , 16, 17, 19

SORU 1. 2012 Olimpiyat Oyunlarını izlemek için Londra'ya giden *Volkan* ile Yunanistan vatandaşı *Alexandros*, 100 metre erkekler atletizm finali öncesi atletlerin şımarık hareketlerine çok kızarlar ve “*adam olun az!*” diye bağırarak stadyuma gizlice soktukları rakı şişelerini ünlü atlet Ussain Bolt'a atarlar. Şişelerin ikisi de Bolt'un sırtında kırılıp yaralanmasına yol açar (TCK m. 86/3). Bolt öfkeyle şişenin geldiği tarafa dönüp tribünlerde (V) ile (A)'yı görür ve o yöne koşmaya başlar. Bolt'tan kaçan ikili tuvalete saklanır. Bir süre sonra (V), (A)'ya “*bir saat sonra Piccadily Meydanı'nda buluşalım.*” diyerek tuvaletten çıkıp, ellerini yıkamakta olan Japon seyircinin kenara bıraktığı fotoğraf makinesini de alarak (TCK m. 141) oradan uzaklaşır. İkili daha sonra Türkiye'ye gelir. (V) ile (A) İngiltere'de işledikleri suçlardan dolayı Türkiye'de yargılanabilirler mi? Gerekçeli olarak cevaplayınız.

Volkan > TCK m. 11, 15 (86/3), 19 orada alacağı cezadan fazla olamaz.
Alex, 12/3 İade

Türk Vatandaşı T, turist olarak gittiği Kaliforniya'da rastladığı bir ünlüye hakaret eder ve akşam uçağıyla Türkiye'ye döner, Ünlü bu işin arkasını bırakmaz ve avukatı aracılığıyla Ankara C. Savcılığı'na şikayette bulunarak T'nin cezalandırılmasını ister. T, Türkiye de yargılanabilir mi? **Suç ABD'de fail Türk m. 11 > 125 > 14**

- **SİDAS ve 2016 T. 6706 S. CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞ BİRLİĞİ KANUNU**

3. BÖLÜM SUÇLULARIN (YABANCILARIN) İADESİ (GERİ VERİLMESİ)

Türkiye'den Yabancı Devlete İadenin Koşulları :

1. Fail Türk vatandaşı olmamalıdır. (m. 11/1-a)
2. Talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre, soruşturma veya kovuşturma aşamasında üst sınırı bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı ceza gerektiren bir suç veya Kesinleşmiş mahkûmiyet karar hükmolunan cezanın en az dört ay hürriyeti bağlayıcı ceza olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir. (m. 10/2)
3. Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmemiş olmalı (m. 11/1-c-3)
4. Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç olmamalı (m. 11/1-c-4)
5. Zamaşımı veya affa uğramamış olmalı (m. 11/1-c-5)
6. Düşünce suçu, siyasî suç veya sırf askerî suç olmamalı (m. 11/1-c-1, 2)
7. Ölüm cezası gerektiren suçlarda cezanın infaz edilmeyeceğine dair yeterli teminat verilmiş olmalı (m. 11/1-d, 3)
8. İadesi talep edilen kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmaya maruz

bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleyle maruz kalacağına dair kuvvetli şüphe sebepleri bulunmamalı (m. 11/1-b)

9. İadesi talep edilen kişi hakkında, talebe konu fiil nedeniyle daha önce Türkiye’de beraat veya mahkûmiyet kararı verilmiş olmamalı. (m. 11/1-ç)

10. İadesi talep edilen kişinin, talep tarihinde on sekiz yaşını doldurmamış olması, uzun zamandan beri Türkiye’de bulunuyor olması veya evli bulunması gibi kişisel hâlleri nedeniyle, iadenin kişinin kendisini veya ailesini, fiilin ağırlığı ile orantısız şekilde mağdur edecek olması durumunda iade talebi kabul edilmeyebilir. (m. 11/4)

- Karma Sistem >

Rızaya dayalı iade usulü

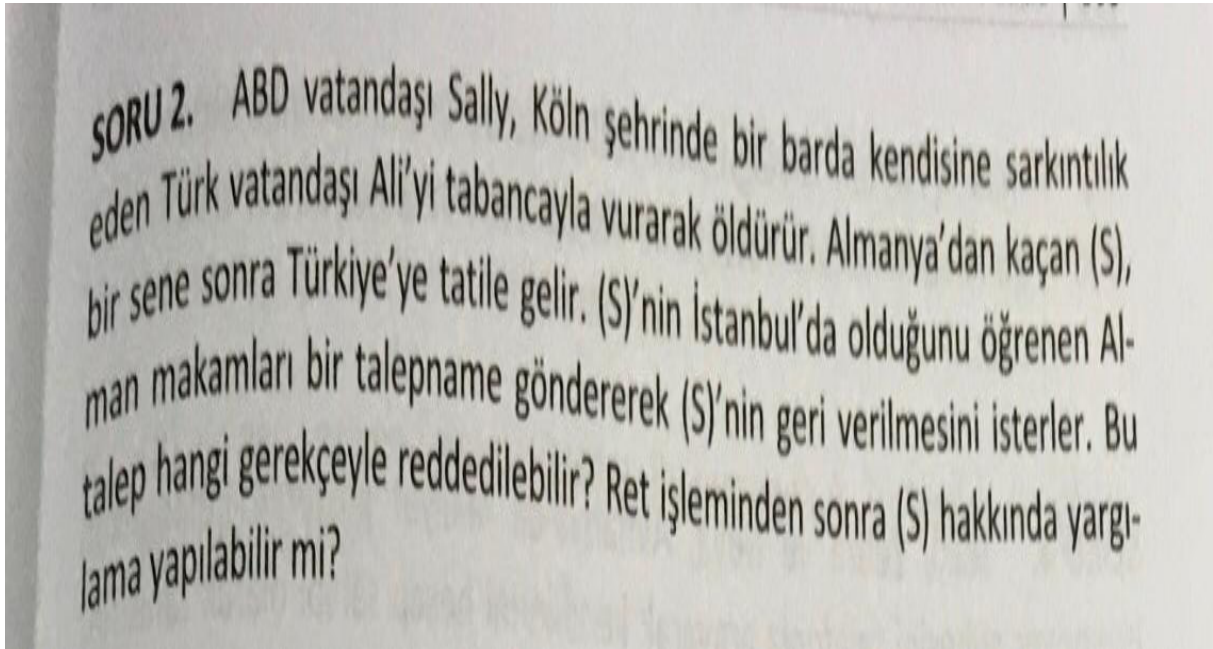
MADDE 17- (1) Kişi, iadeye rıza göstermesi hâlinde normal iade usulü uygulanmadan talep eden devlete iade edilebilir...

İade yargılaması

MADDE 18- (1) Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi hâlinde mahkeme, iade şartlarını bu Kanun ve Türkiye’nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

İade kararı

MADDE 19- (1) (ANKARA) Ağır ceza mahkemesince iade talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi hâlinde, bu kararın yerine getirilmesi, Dışişleri ve İçişleri bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet Bakanının teklifi ve Cumhurbaşkanının onayına bağlıdır.

Bir Türk vatandaşının zararına işlenmemiş olmalı (m. 11/1-c-3)

S, 12/2 uyarınca yargılanır

- **İADEDE HUSUSİLİK / İHTİSAS / ÖZELLİK KURALI**

10 (4) İade hâlinde, kişi ancak iade kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya kişinin mahkûm olduğu ceza infaz edilebilir.

Türkiye’nin iade talepleri ve şartları

MADDE 22- (1) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da verilen mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla yabancı bir ülkede bulunan ve hakkında yakalama

emri veya tutuklama kararı verilen kişinin Türkiye'ye iadesi, adlî merciler tarafından istenebilir.

(2) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kişinin iadesi talep edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinde bulunulabilmesi için hükmolunan hapis cezasının en az dört ay olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Merkezî Makam tarafından uygun görülmesi hâlinde talep, yabancı devlete gönderilir. Ancak, aşağıdaki durumlarda Merkezî Makam iade talebini yabancı devlete göndermeden reddedebilir:

a) Talebin, iade için gerekli şartları taşımaması.

b) Ceza infaz kurumlarında geçirilecek süre dikkate alındığında, iade yoluna başvurulmasının kişi yararı ve kamu yararı arasında açık bir orantısızlığa sebep olması.

c) Türkiye'nin millî güvenliğinin veya uluslararası ilişkilerinin zarar görme ihtimalinin bulunması.

(4) Türkiye'ye iadesine karar verilen kişinin üçüncü ülkelerden transit geçişi ve teslim konusunda, uygun olduğu ölçüde 20 nci ve 21 inci maddelerde yer alan hükümler uygulanır.